

Beantwoording technische vragen kaderbrief

Inhoudsopgave

- 1.1. Technische vragen kaderbrief – D66.....
- 1.2. Technische vragen kaderbrief – GBO.....
- 1.3. Technische vragen kaderbrief – VVD.....
- 1.4. Technische vragen kaderbrief – CDA.....
- 1.5. Technische vragen kaderbrief - GL.....

D66

1.1. D66	Vraag	Antwoord
1.	Wanneer is helder hoeveel invloed de coronacrisis op de korte en lange termijn zal hebben voor de gemeentefinanciën en wanneer kan de raad beschikken over een overzicht over de gevolgen (evt. in verschillende scenario's uitgewerkt)? Graag zien wij op basis van de cijfers die nu beschikbaar zijn een grove meerjarenplanning van de ontwikkeling van de Algemene Reserve, evt. met een somber en positief scenario. Deze cijfers missen we nog, we kunnen ze niet terugvinden in de 1^e Bestuursrapportage 2020 waar in de kaderbrief naar verwezen wordt.	De gemaakte kosten i.v.m. de coronacrisis hebben we apart in beeld gebracht. Zie het apart opgestelde overzicht d.d. 23062020. Dit overzicht stellen we periodiek bij. Daarnaast werken we aan een voorstel voor maatregelen gericht op de lange termijn om de nadelige financiële gevolgen voor inwoners, ondernemers en organisaties te verzachten. Na het zomerreces zullen we dit voorstel aan de raad voorleggen. In de kaderbrief hebben we per beleidsterrein duiding gegeven aan de mogelijke effecten van de coronacrisis. Daarbij hebben we vermeld dat er nog veel onzekerheden zijn. De omvang van onze tekorten worden de komende maanden, en wellicht jaren, sterk beïnvloed door externe factoren. Dit is een element waarmee we rekening moeten houden bij de oplossingsrichtingen, aangezien het tekort bepalend is voor de omvang en het karakter van beleidskeuzes die we gaan maken. In september ontvangt u van ons de begroting 2021. Gelet op de omvang van de financiële uitdaging hechten we er aan om uw raad actief te betrekken in het proces op weg naar de begroting 2021 en de kadernota 2022. Vandaar ons voorstel om de raad direct na de zomervakantie in twee extra sessies mee te nemen in de duiding van het financieel perspectief en in de oplossingsrichtingen voor de begroting van 2021. Bij de kadernota van 2022 doen we voorstellen voor een sluitend meerjarenperspectief. De meerjarige ontwikkeling van de algemene reserve is als bijlage bij deze beantwoording opgenomen. In dat overzicht zijn diverse 'pm'-posten opgenomen die we pas kunnen kwantificeren nadat het proces van de begroting 2021-2014 verder is vormgegeven.
2.	We vernemen graag welke maatregelen, zoals het annuleren, uitstellen of wijzigen van bestaande en nieuwe (majeure) projecten en activiteiten (nieuwe lasten), zowel in dit lopende jaar	We zijn bezig met het inventariseren van alle mogelijkheden gericht op kostenverlaging en inkomstenverhoging. Daarbij kijken we ook naar projecten die wel gepland, maar nog niet gestart zijn. De bouw van een nieuw sportcentrum en zwembad is daar, net zoals andere projecten, onderdeel van. In de afstemmingssessies in september zullen we u meenemen in de duiding van het financieel perspectief en de oplossingsrichting voor de begroting 2021.

	als in de komende jaren worden overwogen om weer een gezonde financiële situatie voor de gemeente te krijgen. Kortom: op welke onderdelen is bijsturen nog mogelijk voor nu en in de toekomst? Een van de majeure projecten die nog in de opstartfase zitten is de bouw van een nieuw sportcentrum met zwembad. Heeft het college nagedacht over de toekomst van dit project?	
3.	Welke mogelijkheden ziet het college om voor de komende jaren om de inkomsten van de gemeente te verhogen als dekking van de extra uitgaven? Is het college bijvoorbeeld voornemens om voor te stellen de belasting (OZB etc) te verhogen?	Bij de inventarisatie om te komen tot een sluitende (meerjaren)begroting nemen we ook de inkomstenverhogende maatregelen mee. We hanteren het afwegingskader “sluitend meerjarenperspectief korte- en lange termijn”(spoor 1 en 2) zoals vermeld staat in de kaderbrief op bladzijde 6. In de bijgevoegde PP presentatie over het procesvoorstel sporen 0 en 1 ziet u de stappen die we gaan zetten.

GBO

1.2 GBO	Vraag	Antwoord
1.	Moet onze gemeente bezuinigen op kosten voor WMO?	Om u een sluitende begroting 2021 aan te kunnen bieden beoordelen we alle posten in onze begroting. De lasten gemoeid met het sociaal domein vormen een substantieel onderdeel van de totale lasten in onze gemeentebegroting. Het is evident dat ook de kosten voor het sociaal domein (Jeugd en Wmo) onderwerp zijn van te realiseren besparingen.
2.	Zo ja, heeft college al een beeld van eventueel te nemen maatregelen? Jeugdzorg:	Nee. In het beleidsplan Sociaal Domein (met uitvoeringsparagraaf sociaal team Overbetuwe) zullen wij u verder inhoudelijk informeren. Dit beleidsplan zal in juli in het college worden behandeld waarna het aan de Raad zal worden toegezonden.
3.	Moet onze gemeente bezuinigen op kosten voor Jeugdzorg?	Zie antwoord bij vraag 1.
4.	Zo ja, heeft college al een beeld van eventueel te nemen maatregelen	Nee. In het beleidsplan Sociaal Domein (met uitvoeringsparagraaf sociaal team Overbetuwe) zullen wij u verder inhoudelijk informeren. Dit beleidsplan zal in juli in het college worden behandeld waarna het voor verdere behandeling aan de Raad zal worden toegezonden.
5.	Financien Zijn er programma's in de begroting waarvan u nu al weet dat daarop zal moeten worden bezuinigd? Blijft de geplande bezuiniging op het sociaal domein overeind?	Zoals aangegeven bekijken we alle mogelijkheden tot kostenbesparing en/of inkomstenverhoging. In het meerjarenperspectief, zoals vermeld in de kaderbrief, is een besparing opgenomen van € 500.000 in 2021, € 1.000.000 in 2022 en € 1.500.000 in 2023. Op welke wijze deze besparing bereikt kan worden, duiden we in beleidsplan Sociaal Domein.

VVD

1.3 VVD	Vraag	Antwoord														
1	Om meer gevoel te krijgen bij deze bedragen en die beter te kunnen duiden vragen wij om een onderbouwing in € van de berekening van de tekorten over de verschillende jaren. Daarbij zien we graag dat: (1) er een relatie wordt gelegd met het saldo van het meerjarenperspectief van de laatst vastgestelde begroting, waarbij (2) aangegeven wordt hoe recente circulaire's in de berekening zijn meegenomen, welke uitgangspunten zijn gehanteerd, hoe de onttrekking van de ruim 9 miljoen euro voor de tekorten op het sociaal domein is verwerkt en hoe de ontwikkeling van het resultaat over de diverse programma's is verdeeld. Omdat wij veronderstellen dat deze onderliggende gegevens bij u beschikbaar zijn, verzoeken wij u om beantwoording voor de informatiebijeenkomst op 16 juni 2020.	In de kaderbrief 2021 hebben we melding gemaakt van een verwachte ontwikkeling van het financieel perspectief. Op basis van bestaand beleid voorzien we in 2021 een tekort van € 5,9 miljoen oplopend naar € 8,6 in 2024. De financiële effecten van de coronacrisis en van de geplande nieuwe beleidsvoorstellen zijn nog niet meegenomen in de deze berekening. In de Kaderbrief 2021 lichten we toe dat er nog veel onzekerheden zijn. Dit is ook de reden dat we nog geen gespecificeerd financieel perspectief aan u kunnen voorleggen. Een nadere toelichting hieromtrent is verwoord in genoemde kaderbrief. Het meerjarenperspectief van de Kaderbrief 2021 is gebaseerd op de septembercirculaire 2019. De begroting 2021 en het daarin opgenomen meerjarenperspectief zal zijn gebaseerd op de meicirculaire 2020 die eind mei 2020 is verschenen. De inzet van de BR Tekorten Sociaal Domein zit in het meerjarenperspectief van de Kaderbrief 2021 verwerkt volgens de vastgestelde PB2020. Dat wil zeggen: <table><tr><td>Inzet BR 2020 struct.</td><td>2.382.000</td></tr><tr><td>Inzet BR 2021 struct.</td><td>2.105.000</td></tr><tr><td>Inzet BR 2022 struct.</td><td>2.465.000</td></tr><tr><td>Inzet BR 2023 struct.</td><td><u>1.965.000</u></td></tr><tr><td></td><td>8.917.000</td></tr><tr><td>Inzet BR 2020 incident.</td><td><u>110.000</u></td></tr><tr><td>Totale inzet BR 2020-2023</td><td><u><u>9.027.000</u></u></td></tr></table>	Inzet BR 2020 struct.	2.382.000	Inzet BR 2021 struct.	2.105.000	Inzet BR 2022 struct.	2.465.000	Inzet BR 2023 struct.	<u>1.965.000</u>		8.917.000	Inzet BR 2020 incident.	<u>110.000</u>	Totale inzet BR 2020-2023	<u><u>9.027.000</u></u>
Inzet BR 2020 struct.	2.382.000															
Inzet BR 2021 struct.	2.105.000															
Inzet BR 2022 struct.	2.465.000															
Inzet BR 2023 struct.	<u>1.965.000</u>															
	8.917.000															
Inzet BR 2020 incident.	<u>110.000</u>															
Totale inzet BR 2020-2023	<u><u>9.027.000</u></u>															

CDA

1.4 CDA	Vraag	Antwoord
1.	Kan het college er voor zorgen dat wij tijdig voor 30 juni de effecten van de meicirculaire op hetgeen is beschreven in de Kaderbrief ontvangen?	De financiële effecten van de meicirculaire zijn op 16 juni jl. in het college besproken. Het betreffende voorstel (20bw000285) is daarna (via TIC) aan de raad doorgezonden.
2.	Het Rijk heeft aangekondigd gemeenten te compenseren voor de tekorten die ontstaan (zijn) door COVID. Wanneer verwacht het college opheldering te krijgen over de tegemoetkoming ?	In de brief van de minister BZK aan de Tweede Kamer van 28 mei 2020 gaat het over een compensatiepakket Corona ter waarde van € 542 miljoen voor de eerste periode tot 1 juni. Dat is nog niet verwerkt in de meicirculaire 2020. De financiële vertaling ervan zal binnen enkele weken in een extra brief komen, waarna de bevoorschotting zal starten. De definitieve cijfers en verdeling zal bekend gemaakt worden in de komende septembercirculaire 2020.
3.	In de bestuursrapportage lezen wij (net als in de Kaderbrief) dat het geprognostiseerde tekort voor 2021 € 5.900.000 bedraagt. Klopt ons beeld dat dit tekort vooral te maken heeft met negatieve ontwikkelingen op het sociaal domein en zo ja wat gaat het college hieraan doen?	Ja dat is juist. Zie antwoord bij vragen GBO t.a.v. bezuinigingen sociaal domein.
4.	De tekorten die worden geschetst	De twee extra sessies zijn bedoeld om de raad mee te nemen in de duiding van het financieel perspectief

	zijn voor Overbetuwse begrippen enorm (los van de corona-impact). Eerder was in 2019 een overschot op de begroting voorzien. Een rol van de raad lijkt ons zeer noodzakelijk om voor het eind van het jaar tot een sluitende begroting te komen. Kan het College een toelichting geven op het voornemen om de Raad na de zomervakantie in twee extra sessies mee te nemen in de duiding van het financieel perspectief en de oplossingsrichting? a. Is dat bedoeld om als Raad aan de voorkant mee te denken of komt het College met plannen en worden die ter toetsing voorgelegd aan de Raad? b. Wat heeft het College van de Raad nog nodig om te kunnen komen tot een sluitende begroting?	en in de oplossingsrichting voor de begroting van 2021. Bij de kadernota 2022 doen we voorstellen voor een sluitend meerjarenperspectief. Wij zullen u een begroting aanbieden met daarin keuzemogelijkheden die leiden tot een sluitende jaarschijf 2021 (spoor 1). Daarbij zal het meerjarenperspectief geactualiseerd worden.
5.	Om de begroting voor 2021 en daarna sluitend te krijgen is het goed om inzicht te krijgen in onder meer de financiële	De coronacrisis heeft veel invloed op ondernemers en brengt veel onzekerheid mee. Specifieke gegevens over Overbetuwse ondernemers zijn niet bekend. Op landelijk niveau is meer bekend, zie bijvoorbeeld de volgende publicaties: https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/24/minder-zorgen-over-continuïteit-bedrijf-bij-ondernemers

	draagkracht gevestigde ondernemers. Kan een indicatie gegeven worden van de mogelijke effecten van COVID op ondernemers in onze gemeente? Hoeveel ondernemers maken gebruik van regelingen? Hoeveel afwijzingen zijn er geweest in de afgelopen maanden en is daarvan een overzicht te krijgen	https://www.mkb.nl/nieuws/enquete-aantal-branches-iets-positiever-einde-crisis-nog-ver-weg Op de vraag hoeveel ondernemers uit Overbetuwe gebruik maken van regelingen is het volgende bekend: TOZO (ondersteuning zelfstandigen), stand per 18 juni: • 731 aanvragen • 550 voorschotten • 430 toekenningen • 46 afwijzingen Het is niet bekend hoeveel ondernemers gebruik hebben gemaakt van de andere landelijke regelingen als NOW (loonkosten tegemoetkoming), TOGS (Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren COVID-19), etc. In Overbetuwe hebben 89 ondernemers uitstel gevraagd voor betaling van de gemeentelijke belastingen.
6.	Welke effecten verwacht het College in het kader van de woningbouw? - Worden er projecten geherprioriteerd vanwege de financiële onzekerheden? - Kan het college nog aangeven hoe het staat met de motie over de sociale woningbouw? Is het in deze tijden nog steeds realistisch haalbaar om het streefpercentage van 30% sociale huurwoningen te blijven hanteren? Hoe	- Worden er projecten geherprioriteerd vanwege de financiële onzekerheden? - Kan het college nog aangeven hoe het staat met de motie over de sociale woningbouw? Is het in deze tijden nog steeds realistisch haalbaar om het streefpercentage van 30% sociale huurwoningen te blijven hanteren? Hoe staat het met het sturen op meer betaalbare (koop/huur)woningen voor starters en ouderen? - Er is nu geen sprake van herprioriteren van woningbouwprojecten als gevolg van financiële onzekerheden. Dit overeenkomstig de stand van zaken van de projecten zoals die in het recente projectenboek is beschreven. - Over de wijze waarop M-20 is afgehandeld, hebben wij u geïnformeerd met raadsmemo 19inf00048 (26 maart 2019). Of het nog haalbaar is om te streven naar 30% sociale woningbouw, is afhankelijk van de reële behoefte. Dat hebben wij geagendeerd in de 'Evaluatie Woonagenda' (4 mei 2020). Daarin is namelijk omschreven dat het recente regionaal woningmarktonderzoek laat zien dat de behoefte aan extra sociale huurwoningen afneemt en veel meer een focus laat zien op vooral de goedkope en betaalbare koop.

	staat het met het sturen op meer betaalbare (koop/huur)woningen voor starters en ouderen?																					
7.	Onze gemeente fungeert in praktische zin als uitvoerder (met financiële verantwoordelijkheid) voor taken die gevoelsmatig vooral Rijksbeleid betreffen. We noemen daarvan als voorbeelden: de WMO, Jeugdzorg, Bijstandsverlening en Onderwijshuisvesting. Er zijn ongetwijfeld meer voorbeelden te geven, maar kenmerkend voor deze regelingen is dat zij een fors beslag op de gemeentelijke geldmiddelen leggen: • Kan het College aangeven welke bedragen geraamd zijn voor deze taken voor 2021, in vergelijking tot begroting 2020 en werkelijkheid 2019 ?	<table><tr><td></td><td>Werk. 2019</td><td>Begr. 2020</td><td>Begr. 2021</td></tr><tr><td>TV 4.2 Onderwijshuisvesting</td><td>3,19 miljoen</td><td>3,19 miljoen</td><td>3,45 miljoen</td></tr><tr><td>TV 6.3 Inkomensregelingen</td><td>11,73 miljoen</td><td>11,35 miljoen</td><td>11,46 miljoen</td></tr><tr><td>TV 6.6 + 6.71 WMO</td><td>8,49 miljoen</td><td>8,73 miljoen</td><td>9,26 miljoen</td></tr><tr><td>TV 6.72 + 6.82 Jeugdzorg</td><td>17,89 miljoen</td><td>19,09 miljoen</td><td>20,36 miljoen</td></tr></table>		Werk. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021	TV 4.2 Onderwijshuisvesting	3,19 miljoen	3,19 miljoen	3,45 miljoen	TV 6.3 Inkomensregelingen	11,73 miljoen	11,35 miljoen	11,46 miljoen	TV 6.6 + 6.71 WMO	8,49 miljoen	8,73 miljoen	9,26 miljoen	TV 6.72 + 6.82 Jeugdzorg	17,89 miljoen	19,09 miljoen	20,36 miljoen
	Werk. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021																			
TV 4.2 Onderwijshuisvesting	3,19 miljoen	3,19 miljoen	3,45 miljoen																			
TV 6.3 Inkomensregelingen	11,73 miljoen	11,35 miljoen	11,46 miljoen																			
TV 6.6 + 6.71 WMO	8,49 miljoen	8,73 miljoen	9,26 miljoen																			
TV 6.72 + 6.82 Jeugdzorg	17,89 miljoen	19,09 miljoen	20,36 miljoen																			
8.	• Kan het College toelichten hoe de voor 2021 ingeschatte bedragen tot stand zijn gekomen en daarbij afzonderlijk ingaan op vergelijking met 2020 en 2019	In het meerjarenperspectief van de Kaderbrief 2021 is in jaarschijf 2021 rekening gehouden met een prijsinflatie in jaarschijf 2021 ter grootte van het IMOC-percentag (1,7%) voor de niet beïnvloedbare kosten / subsidies / sociaal domein. Voor salarissen + soc. premies is rekening gehouden met een prijsstijging van 3%. Daarnaast is rekening gehouden met volumestijgingen binnen het Sociaal Domein. Aan de batenkant is rekening gehouden met een prijsontwikkeling van de AU en OZB in 2021 en een nominale ontwikkeling van de AU in 2021 t/m 2024.																				

	voor wat betreft de hoeveelheids (gebruiks) component en de prijscomponent ?	
9.	Kan het College aangeven op welke objectieve bronnen (als deze er zijn) de prijsraming en de hoeveelheidsraming voor 2021 is gebaseerd ? Als deze objectieve bronnen er niet zijn, waarop zijn de ramingen voor 2021 dan gebaseerd ?	Zie ook antwoord op vraag 8. Basisgegevens voor de berekening van de prijsstijging in 2021 was het totaal van de niet beïnvloedbare kosten op grond van de begroting 2020.
10.	Kan het College aangeven welke sturingsmechanismen en beleidsmaatregelen er mogelijk zijn om op basis daarvan de voor 2021 geraamde bedragen neerwaarts bij te stellen ?	Bijstelling van de geraamde bedragen voor 2021 is op verschillende manieren en vanuit diverse invalshoeken mogelijk. In de komende zomerperiode inventariseren wij de diverse mogelijkheden. Uiteraard nemen we de raad mee in dit proces. Zie hiervoor de PP presentatie over het procesvoorstel sporen 0 en 1.
11.	Om een begroting op te kunnen stellen wordt vaak gebruik gemaakt van vaste normen, rekenregels, verhoudingsgetallen en het “op de automatische piloot” doortrekken van trends uit het verleden. Hoewel dat ogenschijnlijk tot een betrouwbare begroting leidt, verhindert dat om zonder vooringenomenheid de vraag te stellen “hebben we dit budget echt	De begroting 2021 wordt gebaseerd op het bestaand beleid. Dit komt er op neer dat bestaande ramingen (tot en met de raadbesluiten van maart 2020) gebaseerd zijn op wet- en regelgeving, bestaand beleid en lopende contractuele verplichtingen, aangevuld met een actualisatie van de loon- (cao afspraken) en prijsontwikkelingen (IMOC) én de effecten van de meicirculaire. In de Kaderbrief 2021 informeerden we u hoe wij in een tweetal sporen alle keuze mogelijkheden in beeld brengen om te komen tot een sluitende begroting 2021 en een structureel sluitende meerjarenbegroting 2022-2025. Op basis van de keuzemogelijkheden is het gesprek over “noodzaak en nut” mogelijk. *IMOC: Prijsindex materiele overheids consumptie

	wel nodig? “ In feite is een inschatting van daadwerkelijk nut en noodzaak daarom altijd te prefereren. • Kan het College aangeven welke begrotingsautomatismen voor 2021 gehanteerd worden en wat daarvan het effect is op de begroting ?	Er komt een extra vergadering met de auditcommissie (medio aug). We lichten de begrotingssystematiek daarin nader toe. Naast de vaste commissieleden kunnen financieel specialisten van de fracties aanwezig zijn. Uiteindelijk stelt de raad de begroting vast inclusief de gehanteerde uitgangspunten.
12.	• Kan het College aangeven of, en zo ja in welke mate en om welke reden, hier afwijkingen ten opzichte van de begrotingssystematiek in eerdere jaren zijn toegepast ?	Bovenbeschreven werkwijze is, voor wat betreft het bestaande beleid, onveranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Over het nieuwe beleid nam u vorig jaar al bij de Kadernota het besluit. Daarom was het nieuwe beleid al onderdeel van de begroting 2020. Dat is dit jaar niet mogelijk aangezien u voor 2021 geen Kadernota vaststelt. Uw besluitvorming over het nieuwe beleid (zowel ombuigingen als nieuwe lasten) vindt derhalve bij de begrotingsbehandeling in november plaats.
13.	• Kan het College deze vragen ook afzonderlijk beantwoorden voor de kosten van de eigen organisatie inclusief het P-budget ?	Zie vraag 11
14.	• Kan het College aangeven welke sturingsmechanismen en beleidsmaatregelen er mogelijk zijn om op basis daarvan de voor 2021 geraamde bedragen	Zie vraag 10.

	neerwaarts bij te stellen ?	
--	-----------------------------	--

Groen Links

1.5 GL		Antwoord
1	In inleiding staat dat werkwijze tussen gemeenteraad en college door corona-crisis is veranderd. Kan College aangeven hoe deze is veranderd?	Deze zin heeft een algemeen karakter. In heel Nederland was de uitbraak van het corona-virus aanleiding tot de start van een crisisorganisatie. Zo'n organisatie is gericht op het bestrijden van de crisis en zet daarmee reguliere processen, waaronder ook het proces van de Kadernota raad onder druk. Dit was voor ons een argument om in plaats van een Kadernota een Kaderbrief op te stellen.
2	In de inleiding zegt college dat politieke gesprek over financiële kaders en prioriteiten voor 2021 over zomer heen wordt getild. Is geen voldongen feit, college moet dit nog formeel aan de raad vragen tijdens vergadering over Kaderbrief	Op 30 juni a.s. voeren we hierover met elkaar het debat.
3	'algemeen': in begroting 2020 4,4 miljoen tekort. Is dat inclusief 9 miljoen onttrekking aan algemene reserves? Dus is er eigenlijk 13,4 miljoen tekort?	Nee, dat is niet juist. In de primaire begroting 2020 was er een verwacht structureel tekort op het sociaal domein van ca. € 2,4 miljoen dat is afgedekt via de inzet van de BR Tekorten Sociaal Domein. Op basis van de huidige inzichten is het structurele tekort in 2020 dus € 4,4 miljoen hoger dan de eerder ingeschatte en in begroting 2020 opgenomen € 2,4 miljoen.
4	'Financieel perspectief bestaand beleid': tekort 5,9 miljoen in 2021, 8,6 miljoen in 2024: hoeveel onttrekking aan algemene reserves in deze jaren?	Voor dekking van een begrotingstekort kan de algemene reserve worden ingezet. De genoemde tekorten van € 5,9 miljoen en € 8,6 miljoen kunnen in theorie dus worden gedekt door de AR. Echter de omvang van de AR is niet voldoende om alle tekorten te kunnen dekken. Bij inzet van de AR voor de dekking van het tekort 2021 is er onvoldoende dekking aanwezig om het tekort 2022 te kunnen dekken.
5	'Sociaal domein': wat houdt 'inwonerskracht binnen de kernen stimuleren' concreet in? Wat zijn resultaten tot nu toe? Wat houdt 'voorliggend veld' in? 'Palet aan betrokken hulpverleners beperkt houden; intensivering van de	Dit is een landelijke term die de nulde lijn betreft. Dit gaat over het vermogen van (groepen) inwoners om initiatieven te organiseren, en zich in te zetten voor zichzelf en hun omgeving. Ook wel eigen kracht genoemd. -Voorliggend veld: het geheel aan algemene voorzieningen. Deze zijn voorliggend aan een maatwerkvoorziening. - de samenwerking met huisartsen was ad hoc. We hebben nu structureel overleg. Overbetuwe Samen wordt doorontwikkeld. Medio juli stelt college een beleidsplan vast waarin dit

	samenwerking met huisartsen en anderen die zorg mogen inzetten': gebeurt dit nu nog te weinig? Gaat 'Overbetuwe Samen' nog steeds door of is de opzet gewijzigd?	beschreven wordt.
6	'Beheer openbare ruimte': in hoeverre is het afschalen van het kwaliteitsniveau van het beheer een optie om te besparen? Hoe gaat college gehoor geven aan uitslag enquête buitenruimte? Dus buitenruimte anders invullen?	Dit kan inderdaad een optie zijn. Hierbij zijn er een aantal scenario's te bedenken. Ten eerste binnen het huidige beheer van de openbare ruimte onderzoeken naar de mogelijkheden om kosten te besparen zonder dat dit ingrijpende gevolgen heeft voor de afschaling van het kwaliteitsniveau. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het maaibeheer. Ten tweede kunnen we inderdaad het kwaliteitsniveau verlagen waarbij men direct verwacht dat het veel goedkoper wordt. In tegenstelling tot deze gedachte zie je in andere gemeenten dat de kosten verschuiven van planmatig onderhoud naar ad hoc en heel veel rand zaken. Doordat de kwaliteit achteruit gaat betekent dit dat je aan de achterkant veel moet "repareren" omdat bijvoorbeeld de veiligheid wellicht in het geding komt, de inwoners meer meldingen maken, etc. Als laatste scenario kan men inderdaad onderzoeken of omvorming van het plantsoen bij kan dragen aan de besparing. Omvormingen waarbij natuurlijk duurzaamheid een belangrijk thema is. Hierbij valt te denken aan het terugbrengen van bijvoorbeeld stroken bosplantsoen. Grote opgaande struiken waarbij alleen de eerste meter wordt uitgemaaid, dus niet geschoffeld. Eens in de zoveel tijd worden de struiken dan uitgedund dat het niet gaat woekeren. Goed voor de hittestress, voor de vogels en insecten, en redelijk goedkoop in onderhoud. We kunnen de scenario's gaan onderzoeken alleen vergeet dat natuurlijk wel tijd. Het aller belangrijkste bij alle scenario's is de communicatie met de inwoners. De verwachtingen managen en kijken naar de geleidelijkheid zodat de inwoners van deze mooie gemeente er ook aan kunnen wennen. In de tweede helft van het jaar gaan we in gesprek over het integraal kwaliteitsplan openbare ruimte, inclusief het kwaliteitsniveau. Na vaststelling moet het uitgewerkt worden in beheerplannen. Dat vraagt tijd en zal zijn effect op zijn vroegst in 2022 hebben.
7	'Sociaal domein en corona-invloeden': het risico bestaat dat 'zorgpartijen verplicht doorbetaald moeten worden zonder adequate vergoedingen van het Rijk achteraf': welke afspraken zijn hierover gemaakt met het rijk?	Dat is toegelicht in de raadsbrieven.

8	'Bestuur en ondersteuning en corona-invloeden': wat zijn de geschatte extra kosten hier?	We hebben al diverse maatregelen getroffen om de bedrijfsvoering op peil te houden en daarvoor kosten gemaakt (o.a. € 30.000 aan extra ICT-kosten). Zie ook het kostenoverzicht corona d.d. 23062020. Het is nu nog te vroeg om een inschatting te maken van de totale extra kosten, daar kunnen we nu nog geen uitspraken over doen.
9	'Volksgezondheid en milieu en corona-invloeden': in hoeverre spelen extra kosten voor afval en riool in het kader van kostendeekkende tarieven?	Indien er sprake van is van extra structurele kosten a.g.v. corona voor afvalverwerking en riool, dan zullen deze verdisconteerd worden in de tarieven.
10	'sport, cultuur en recreatie en corona-invloeden': wat zijn de geschatte extra kosten hier?	In de 1 ^e berap 2020 (en het kostenoverzicht corona d.d. 23062020) hebben we melding gemaakt van de extra kosten en inkomstenderving bij sportaccommodaties. Op dit moment werken we aan een voorstel voor lange termijn maatregelen COVID-19 o.a. gericht op sport, cultuur en recreatie. Na het zomerreces zullen we dit voorstel aan de raad voorleggen.
11	'Eigen belastingen en inkomsten': Welke mogelijkheden ziet college om inkomsten te verhogen, (bv OZB, leges)? Wat levert het op als we de OZB met 1% verhogen?	Als alle andere mogelijkheden voor besparingen zijn bekeken, bestaat ook de mogelijkheid om de OZB, leges ed. te verhogen. Een verhoging van de OZB met 1% levert ca. € 75.000 op.
12	Welke weg bewandelen we richting een sluitend meerjarenperspectief?': in hoeverre behoort het afschalen van het kwaliteitsniveau van het beheer tot de opties? In hoeverre behoren het terugdraaien en/of het naar beneden bijstellen van eerdere investeringsbesluiten tot de opties? In hoeverre behoort het schrappen van PNL-posten 2021 en 2022 tot de opties?	We bekijken alle mogelijkheden. Ook de genoemde opties in uw vraagstelling.